

Pilot Leerwerkgemeenschap Evaluatie van het eerste jaar

Signaleren en bespreekbaar maken van armoede en schulden
in De Koestal, gemeente Katwijk

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Doel	3
3. Werkvorm en de ontmoetingen	3-4
4. Individuele en collectieve deelname	4-5
5. Werkzame elementen	5
6. Deelnemers	5-6
7. Evaluatie van de planning pilot	6-7
8. Vervolg na één jaar	7

Inleiding

Dit verslag is een evaluatie van het eerste jaar van de leerwerkgemeenschap De Koestal. Het geeft een beeld van wat er met én van elkaar geleerd is, wat er gedaan is en hoe we nu verder gaan. Het verslag is gebaseerd op de tussentijdse- en de eindevaluatie die zowel met de deelnemers als met de initiatiefnemers vanuit Welzijnskwartier als vanuit het lectoraat Sociale Innovatie en Ondernemerschap en Hogeschool Leiden (HSL) is gedaan.

Juni 2022 bestond de leerwerkgemeenschap 1 jaar!

De initiatiefnemers zijn in dat jaar tien keer bij elkaar gekomen om met én van elkaar te leren over de aanpak van armoede. Daarnaast zijn er twee activiteiten georganiseerd om een steentje bij te dragen aan het ontstressen van mensen die in armoede leven. Ook heeft de leerwerkgemeenschap deelgenomen aan het Congres Maatschappelijk Voorveld Gemeente Katwijk.

Doel

De leernetwerkgemeenschap heeft als doel om in een georganiseerde vorm met én van elkaar te leren bij het signaleren en bespreekbaar maken van armoede en schulden. Door de wijkgerichte en integrale benadering van de deelnemers in De Koestal, wordt de groep kwetsbare burgers die in armoede leven of (dreigende)schulden hebben inzichtelijk gemaakt. Door hen proactief te benaderen en aan te sluiten bij hun leefwereld, hopen de deelnemers armoede en/of de schulden bespreekbaar te kunnen maken zodat zij tijdig ondersteund kunnen worden.

Afgelopen jaar zijn er verschillende ontmoetingen geweest en activiteiten georganiseerd om dit doel te behalen. Er is nog meer tijd nodig om armoede goed te kunnen signaleren en het onderwerp vervolgens bespreekbaar te maken. Deze periode heeft voornamelijk in het teken gestaan van kennismaking. En het met én van elkaar leren over de aanpak van armoede.

Werkvorm en de ontmoetingen

Het eerste jaar hebben er verschillende ontmoetingen plaatsgevonden tussen de leerwerkgemeenschap en verschillende deelnemers. Zij hebben om de beurt de leerwerkgemeenschap uitgenodigd op de eigen locatie. Ze verzorgden dan ook het programma dat in het teken stond van wat hen opvalt bij het ondersteunen van mensen met schulden en/of mensen die leven in armoede.

Deze vorm, waarbij de locatie van ontmoeting en de invulling ervan iedere keer door een andere deelnemer werd verzorgd, heeft geleid tot een fijne dynamiek en synergie in de groep. De deelnemers met verschillende achtergronden en perspectieven zijn én voelen zich een geheel en er is sprake van gelijkwaardigheid tussen alle deelnemers. Hierdoor werd elk perspectief ook daadwerkelijk gehoord en serieus genomen tijdens de ontmoetingen.

Voor de tweede ontmoeting werd een wijkwandeling georganiseerd. De wandeling stond in het teken van verder kennismaken met elkaar en met de wijk waar de leerwerkgemeenschap is gestart met deze pilot. De organisatie van de ontmoeting werd ondersteund door Welzijnswijk en de Werkplaats Sociaal Domein Den Haag en Leiden. Dit sluit aan bij het plan dat vooraf opgesteld was voor de leerwerkgemeenschap.

De frequentie van de ontmoetingen is vooraf niet volledig vastgelegd. Het voorstel in het plan was om de ontmoetingen van de leerwerkgemeenschap om de vijf-zes weken plaats te laten vinden. Echter werd aan het eind van elke ontmoeting een nieuwe datum geprikt met de deelnemers. Wat uitkwam op gemiddeld iedere maand een ontmoeting. Tijdens de tussentijdse evaluatie hebben de deelnemers aangegeven dat ze dit vaak vonden maar niet als onprettig hebben ervaren.

De deelnemers hadden tijdens de ontmoetingen behoeften om verschillende thema's met elkaar te bespreken. Waarbij er ook ideeën kwamen om praktisch aan de slag te gaan. En zo ook een groep te zijn die niet alleen maar praat maar ook daadwerkelijk dóet. Om ervoor te zorgen dat de thema's en ideeën die genoemd werden niet zouden wegzakken, is een *leerwerkagenda* gemaakt. In deze agenda konden de ideeën genoteerd en vervolgens ook geagendeerd worden. Alle deelnemers hebben toegang tot deze agenda en kunnen deze eventueel ook aanvullen. Deze verantwoordelijkheid heeft voor eigenaarschap bij de deelnemers gezorgd.

Individuele en collectieve deelname

Er werd afgelopen jaar duidelijk dat niet elke deelnemer op dezelfde manier wil leren en/of wil bijdragen. Een aantal deelnemers gaf tijdens de ontmoetingen aan te willen leren door in gesprek te gaan. Anderen willen ook iets uitvoerends doen en hebben bijvoorbeeld bijgedragen aan de activiteiten tijdens het Sinterklaasfeest en Koningsdag, om mensen die in schulden en/of armoede leven te laten ontstressen. En weer anderen deden dit in combinatie van bovenstaande.

Omdat er ruimte werd gecreëerd voor de individuele behoeften, wensen en kunnen, voelden de verschillende deelnemers zich verbonden met de leerwerkgemeenschap als groep. Elke bijdrage was van meerwaarde en zo vulden de verschillende bijdragen elkaar aan.

Zo heeft een aantal van hen deelgenomen aan het Congres van Maatschappelijk Voorveld Gemeente Katwijk. Vanuit de gemeente Katwijk was de leerwerkgemeenschap uitgenodigd om zichzelf voor te stellen, te vertellen wat ze doen en anderen te inspireren met het bestaan en de uitvoering van de leerwerkgemeenschap.

Dit congres stond in het teken van elkaar ontmoeten en om elkaar in de toekomst ook weer weten te vinden voor het welbevinden van de inwoner van de gemeente Katwijk. De leerwerkgemeenschap is tevreden dat zij gezien worden door de gemeente en op deze manier een podium krijgen.

Tijdens de ontmoetingen zijn op verschillende momenten de rol van de gemeente en in het bijzonder, de aanpak van schuldhulpverlening en armoede besproken. De leerwerkgemeenschap heeft besloten om niet te verzanden in gesprekken voor structurele oplossingen, maar om in te zetten op wat mogelijk is op korte termijn. Echter blijft de structurele aanpak wel aandacht krijgen. Het goede contact tussen de leerwerkgemeenschap en de gemeente zorgt voor een opening. Er kan verder geïnterviewd worden waar de handen ineen geslagen kunnen worden voor een integrale aanpak van schulden en armoede in de gemeente Katwijk.

Werkzame elementen

Er zijn in deze fase verschillende werkzame elementen te benoemen die maken dat de leerwerkgemeenschap positief presteert:

- Deelname is vrijwillig en zorgt voor intrinsieke motivatie.
- Gelijkwaardigheid door elk deelnemer een podium te geven.
- Ruimte om aan te geven hoe er individueel en hoe er collectief geleerd kan worden.

Deelnemers

Opmerkelijk was om te zien hoe het aantal deelnemers in het eerste jaar is gegroeid. De urgentie om iets te doen aan de problematiek van schulden en armoede wordt gevoeld en de motivatie om deel te nemen aan de leerwerkgemeenschap is hoog. Hieronder volgt een schema waarbij het eerste rijtje de deelnemers zijn die voor de pilot werden benaderd om deel te nemen. Het tweede rijtje zijn de deelnemers na een jaar.

Deelnemers bij de start	Deelnemers na 1 jaar
De Voorraadkast	De Voorraadkast
Vakcollege Rijnmond	Vakcollege Rijnmond
Formulierenbrigade (2 vrijwilligers)	Formulierenbrigade (1 vrijwilliger)
De Ontmoetingskerk (2 mensen van de diaconie)	De Ontmoetingskerk (om de beurt)
Dunavie woningcorporatie (2 personen)	Dunavie (1 persoon)
Wijkteam 0-100	Team Sociale Ondersteuning
Wijkagent	
Project Broodnodig, Kwadraad	Project Broodnodig, Kwadraad
	Curadomie, Katwijk- Team Duin Vallei thuiszorg
	Jeugdverpleegkundige, Voortgezet onderwijs. GGD Hollands Midden
	Intern begeleider, Basisschool de Duinroos
	Stagiair Welzijnswartier
Welzijnswartier	Welzijnswartier
Werkplaats Sociaal Domein	Werkplaats Sociaal Domein

Het aantal deelnemers is gestegen van 12 naar 14 deelnemers. Uitleg bij de verandering in deelname is als volgt:

Van de formulierenbrigade is 1 vrijwilliger gestopt met haar werkzaamheden en daarmee ook met deelname aan de leerwerkgemeenschap.

De twee diaken van De Ontmoetingskerk hebben besloten dat zij om de beurt deelnemen aan de ontmoetingen.

Vanuit woningcorporatie Dunavie is het besluit genomen om een van hen door te laten gaan met deelname aan de leerwerkgemeenschap.

De wijkagent is een aantal keren benaderd maar deelname is niet gelukt (voornaamste reden is dat de maandagavond niet geschikt is).

Thuiszorg Curadomie, GGD HM en Basisschool de Duinroos zijn later in het jaar aangesloten.

Elk half jaar (van september – februari) sluit een stagiair van Social Work, profiel Welzijn en Maatschappelijk werk aan.

Evaluatie van de planning pilot

Datum	Activiteit
April 2021	Voorbereidend werk voor proefdraaien leergemeenschap
29 april 2021	Overleg en datum vaststellen
Juni 2021	Proefdraaien leergemeenschap Nulmeting: proces en inhoud
September 2021 – Februari 2022	Aansluiten studenten Social Work jaar 4 Hogeschool Leiden en doen onderzoek naar de vraagstuk(ken)
Februari 2022	Tussentijds evalueren met de studenten: proces en inhoud
Februari 2022– Juli 2022	Leergemeenschap gaat door met de werkzaamheden en integreert de resultaten van het onderzoek door de studenten. Formuleren van vragen voor de volgende groep studenten.
Mei 2022 – Juni 2022	Tussentijdse evaluatie van de pilot. Bij positieve resultaten starten met een tweede leergemeenschap in een andere wijk binnen de gemeente Katwijk.
September 2022 – Februari 2023	Aansluiten studenten Social Work jaar 4 Hogeschool Leiden en doen onderzoek naar de vraagstuk(ken)
Februari 2023	Afronden pilot Eindevaluatie: proces en inhoud. Ophalen van kennis en werkzame elementen om de 'good practice' in andere wijken van de gemeente Katwijk in te zetten.

De planning is gedeeltelijk uitgevoerd volgens bovenstaand schema. Er is een tussentijdse evaluatie geweest, daar zijn concrete acties uitgekomen die ook uitgevoerd zijn. Andere geplande activiteiten zijn niet uitgevoerd of zijn uitgevoerd in een andere vorm.

Het plan was om meerdere studenten deel te laten nemen in de leerwerkgemeenschap, die ook middels onderzoek een beroepsproduct voor de leerwerkgemeenschap zouden ontwikkelen. Er was uiteindelijk één student die dit jaar heeft deelgenomen. Zij heeft een grote bijdrage geleverd aan het organiseren van het Sinterklaasfeest. Omdat zij geen beroepsproduct voor de leerwerkgemeenschap heeft ontwikkeld, is er op dit moment geen onderzoeksvraag waar een volgende student op voort kan borduren. Er zijn echter wel ontwikkelingen op het gebied van (aanpak van) armoede waardoor er voldoende onderzoeksvragen zijn.

De resultaten van het eerste jaar van deze leerwerkgemeenschap zijn positief. Echter is het nog niet haalbaar en realistisch om nu een tweede leerwerkgemeenschap te realiseren elders in de gemeente Katwijk.

De activiteiten die nog niet behaald zijn volgens de gemaakte planning, zullen voor het tweede jaar nog (voorlopig) blijven staan.

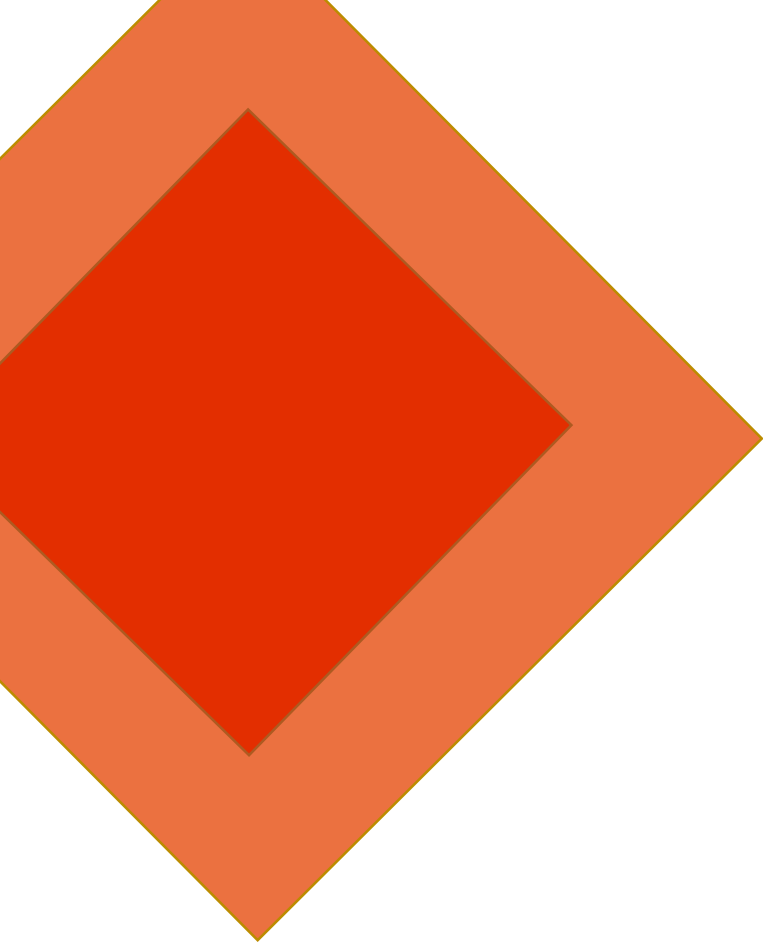
Tijdens de afsluiting is het eerste jaar van de leerwerkgemeenschap geëvalueerd en is vooruitgekeken naar acties voor komend jaar.

Op dit moment is de vraag hoe vervolg gegeven zal worden aan dit initiatief en op welke wijze de Werkplaats Sociaal Domein zal deelnemen.

Vervolg na één jaar

Vanuit de eindevaluatie zijn dit de belangrijkste punten waar de leerwerkgemeenschap het tweede jaar mee aan de slag gaat:

- Verder inzetten op het doel van signaleren en bespreekbaarheid vergroten.
- Deskundigheidsbevordering organiseren voor de leerwerkgemeenschap ten behoeve van realisatie van het doel.
- Meer activiteiten organiseren, maar nu ook gericht op de volwassenen en niet alleen op de kinderen.
- Netwerk verder uitbreiden en leerwerkgemeenschap meer onder de aandacht brengen.
- Vanuit het onderwijs zal in ieder geval per september 2022 één stagiaire stage lopen bij Welzijnswijk en vanuit deze context deelnemen aan de leerwerkgemeenschap.
- De impact van de leerwerkgemeenschap vastleggen.

Colofon

Copyright © 2022 Werkplaats Sociaal Domein Den Haag & Leiden

Auteur: Fatima Touzani

Redactie en vormgeving: Wendy van Lienden

Foto: Leerwerkgemeenschap

Subsidienummer VWS: 330119

Alles uit deze uitgave mag, mits met bronvermelding, worden vermenigvuldigd en openbaar gemaakt. Deze uitgave is onderdeel van de Werkplaats Sociaal Domein Den Haag & Leiden, een samenwerkingsverband tussen regionale gemeenten en instellingen en de Hogeschool Leiden en De Haagse Hogeschool in samenwerking met het Ministerie van VWS.